

řitelky proti přikázání pohledávky firmy Josef R., ježto rozvrhová podstata již dříve byla vyčerpána a nedošlo k přikázání zmíněné pohledávky. Nárok dovolací rekurentky na přikázání její pohledávky v pořadí pol. C 15 byl tedy opodstatněn.

Čís. 14493.

Rozdíl mezi nicotností a neplatností smlouvy.

Obcházení daňových a poplatkových předpisů nečiní smlouvu nicotnou.

(Rozh. ze dne 28. června 1935, Rv I 2314/33.)

N i ž š í s o u d y zamítly žalobu, již se žalobce Richard G. domáhá na žalovaném Ignáci P-ovi vydání akcií nebo zatímních listů odpovídajícím těmto akciím, o d v o l á c í s o u d z těchto d ů v o d ů: Ustanovení § 1432 obč. zák. nelze v případě zcizení závodního podílu bez formy notářského spisu použítí, neboť jmenovaný předpis předpokládá splnění smlouvy oběma stranami a při zcizení závodního podílu bez zákonné formy se nedá o oboustranném splnění mluvit, poněvadž bez formy notářského spisu se nikdo společníkem společnosti s ručením obmezeným státi nemůže. Avšak mezi stranami bylo umluveno, že, dojde-li k zakcionování společností s ručením obmezeným, jichž závodní podíly žalovaný od žalobce koupil, má tento obdržeti akcie. Tato smlouva mohla býti oběma stranami beze všeho splněna: odpůrcem zaplacením kupní ceny, odvolatelem vydáním akcií. K tomuto oboustrannému splnění mezi stranami také skutečně došlo a právem soud procesní, i když snad bylo také k této úmluvě, aby byla platna, třeba formy notářského spisu, použil ustanovení § 1432 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Žalobce byl společníkem tří společností s ručením obmezeným, v nichž mu příslušel závodní podíl — správně podíly — 35%, a prodal závodní podíly tyto dne 12. května 1922 žalovanému. Strany počítaly s přeměnou uvedených společností s ručením obmezeným ve společnosti akciové a ujednaly dne 14. května 1922, že, dojde-li k tomuto zakcionování společností s ručením obmezeným, dostane žalovaný na místo závodních podílů akcie. Šlo tu o vedlejší úmluvu, která byla částí smlouvy o prodeji závodních podílů. Podle druhého odstavce § 76 zák. o společnostech s ručením obmezeným ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. z. jest třeba k převodu závodních podílů právním jednáním mezi živými notářského aktu, a stejné formy jest zapotřebí k ujednání o závazku společníka k budoucímu postupu závodního podílu. Vyžadovala proto smlouva o prodeji závodních podílů žalobcových žalovanému ke své platnosti notářského aktu a stejně vyžadovala této formy i uvedená vedlejší úmluva jako část hlavní smlouvy o převodu závodního podílu. Ani smlouva hlavní, ani smlouva vedlejší nebyla zřízena ve formě notářského spisu. Jde nyní o to, zda pro nedostatek této formy smlouvy ty jsou nicotné či jen pro nezachování předepsané formy neplatné. Žalobce má za to, že jde o smlouvy nicotné po rozumu § 879 obč. zák. Ale občanský

zákoník mluví v § 1432 výslovně o smlouvách, které jsou neplatné jen pro nedostatek formy a k takovýmto smlouvám je čítati i smlouvy, k jichž platnosti se vyžaduje formy notářského aktu (srov. rozh. čís. 3728 sb. n. s.) a které bez zachování této formy byly ujednány. Jest proto pohlížeti na smlouvu mezi stranami sjednanou o prodeji závodních podílů a s ní související vedlejší úmluvu, ježto se nestaly v předepsané formě notářského aktu, jako na smlouvu neplatnou po rozumu § 1432 obč. zák. S tímto právním názorem nejsou v rozporu rozhodnutí čís. 3668, 4800, 7028 sb. n. s., neboť spornou otázku neřeší. Rozdíl mezi nicotností smlouvy podle § 879 obč. zák. a neplatností smlouvy podle § 1432 obč. zák. záleží v tom, že smlouva nicotná nemá vůbec právních účinků, takže strany mohou žádati, i když smlouva byla oboustranně splněna, aby byl obnoven dřívější stav a bylo vráceno vše, co bylo v důsledku nicotné smlouvy splněno a to tak, aby podle zásad §§ 877, 921, 1431, 1435, 1437 a 1447 obč. zák. jedna strana neměla prospěch ze škody druhé strany. Naproti tomu jde-li pouze o smlouvu neplatnou pro nedostatek předepsané formy, je kondice vyloučena, splnily-li smlouvy obě strany. Je proto v projednávaném případě řešiti otázku, zda neplatná smlouva o převodu závodních podílů, pokud se týče s ní související vedlejší smlouva, byla oběma stranami splněna či ne. Žalovaný zaplatil kupní cenu za závodní podíl žalobcem mu prodaný tomuto a jde proto jen o to, zda také žalobce smluvní svou povinnost splnil, zda totiž ve smyslu smlouvy kupní, pokud se týče její vedlejší smlouvy, převedl na žalovaného v pravdě své závodní podíly, pokud se týče, zda mu v případě zakcionování uvedených tří společností předal na místo závodních podílů příslušné akcie. K převodu závodních podílů nedošlo a samozřejmě ani k němu dojiti nemohlo, když o převodu tom nebyl sepsán notářský akt po rozumu druhého odstavce § 76 zák. o společnostech s ručením obmezeným. Ale strany se dohodly, že v případě zakcionování zmíněných tří společností s ručením obmezeným dostane žalovaný místo závodních podílů akcie. I když ujednání to jako vedlejší úmluva hlavní smlouvy o převodu závodních podílů vyžadovalo k své platnosti rovněž formy notářského spisu, nebylo spisu toho třeba k jeho splnění, totiž k vydání příslušných akcií žalobcem žalovanému. Žalovaný nemohl se ovšem v případě zakcionování uvedených tří společností s ručením obmezeným domáhati na žalovaném pro neplatnost vedlejší úmluvy vydání příslušných akcií, avšak nebylo závady, aby žalobce tento svůj závazek podle vedlejší úmluvy převzatý přes to splnil. Tento závazek žalobcem převzatý byl splněn. Vydáním akcií došlo proto ke splnění neplatné smlouvy mezi stranami uzavřené se strany žalobce a ježto žalovaný již dříve svou smluvní povinnost záležející v zaplacení kupní ceny splnil, byla uvedená smlouva pro nedostatek předepsané smlouvy notářského aktu neplatná oboustranně splněna a nepřísluší proto žalobci podle § 1432 obč. zák. nárok na vydání sporných akcií. Obě smlouvy nejsou nicotné ani proto, že byly stranami uzavřeny k obcházení daňových a poplatkových předpisů, ježto obcházení takové má v zápětí jen následky s hlediska daňových a poplatkových předpisů, nečiní však právní jednání samo nicotným. Ustanovení § 86 poplatkového zákona nepřichází zde v počet, ježto skutkového základu tohoto zákonného ustanovení tu vůbec není a netřeba proto řešiti

otázku, zda podle § 86 poplatkového zákona je i právní jednání samo nicotné. Rozhodnutí číslo 11767 sb. n. s. na projednáváný případ vůbec nedopadá.

Čís. 14494.

Finanční erár jest oprávněn navrhnouti vyhlášení konkursu pro daňové dluhy.

(Rozh. ze dne 28. června 1935, R IV 239/35; důvody viz Úr. sb. čís. 2168.)

Čís. 14495.

Rozvrh ztráty za trvání družstva na jednotlivé členy je neplatný.

Pokud společenstvo trvá, nejsou jeho členové povinni doplňovati vklad ztrátami zmenšený nebo upisovati nové podíly.

(Rozh. ze dne 2. července 1935, R I 527/35.)

S. . ., společenstvo s ručením obmezeným, usneslo se na valné hromadě, že schodek, který utrpělo, bude rozepsán na jednotlivé podíly ve formě příplatku v určité výši (250 Kč) a tak uhrazen. Likvidační nebo konkursní řízení nebylo zahájeno. Usnesení o rozvrhu schodku opíralo se o ustanovení § 37 stanov, podle něhož, nestačí-li k úhradě ztrát provozovacích ani výnos běžícího roku správního výročním účtem vykázaný ani rezervní fond do té doby nastřádaný, rozvrhne se po vyčerpání rezervního fondu ztráta stejným dílem na všechny podíly bez ohledu na výši, do které jsou spláceny. Schodek má každý člen ihned hotově zaplatiti. **P r v ý s o u d** zamítl stížnost některých členů společenstva podanou do tohoto usnesení valné hromady a opřenou o námitku, že nelze ukládati jim k úhradě schodku příspěvky, dokud nenastala likvidace nebo konkurs společnosti. **D ů v o d y:** Usneslo-li se společenstvo na základě stanov o rozepsání ztráty bez zahájení likvidačního nebo konkursního řízení, nemohou si jednotliví členové, kteří byli přehlasováni proti takovému usnesení stěžovati, leda že doplatek převyšuje míru ručení jednotlivých členů. Tomu však není, neb závodní podíl činí 250 Kč a ručení jest dvojnásobné. **R e k u r s n í s o u d** vyhověl stížnosti a usnesení valné hromady zrušil. **D ů v o d y:** Stanovy družstva směřjí se od zákona odchylovati, jen pokud to zákon sám výslovně dovoluje, tedy musí se srovnávati se zákonem, podle něhož ztráta kryje se z rezervního fondu a nestačí-li tento, ze závodního podílu. Pokud společenstvo existuje, nejsou členové společenstva po zákonu povinni nějaké příplatky ku svým podílům platiti za účelem krytí ztrát. Dle §§ 53 a 76 zákona o společenstvech čís. 70/73 ř. z. možno o úhradní povinnosti mluvit pouze v případě likvidace nebo konkursu. Řízení repartiční je možné pouze v konkursu. Nemůže býti provedeno mimo konkurs a musí likvidátoři žalobou na jednotlivých členech tyto doplatky vymáhati. Ustanovení stanov nebo usnesení valných hromad, podle kterých ztráty nemající ve jmění společenstevním úhrady, i mimo případy zákonného řízení rozvrhovacího (§§ 61—71, 85 zák. společ.) mají býti rozvrženy na